

บทที่ 10

เรื่องให้ความรู้

ผู้เขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กที่เขียนเรื่องประเภทให้ความรู้นั้น มีจุดมุ่งหมายของการเขียนที่จะให้ความรู้โดยตรงแก่เด็ก ฉะนั้น รูปแบบของการเขียนจึงเป็นรูปแบบสารคดี ซึ่งแบ่งตามลักษณะเนื้อหาได้ 3 ประเภท คือ

1. **สารคดีที่เป็นบทความ** เป็นสารคดีแสดงความคิด ความรู้ในทำนองวิพากษ์วิจารณ์
2. **สารคดีเชิงสาระความรู้** เป็นสารคดีที่ให้ความรู้ข้อเท็จจริงด้านต่าง ๆ แก่เด็ก เช่น ความรู้ด้านสังคม ศาสนา การปกครอง การเมือง ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ชีวประวัติบุคคล และวิธีทำหรือผลิตสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น
3. **สารคดีท่องเที่ยว** อาจเป็นการท่องเที่ยวเมืองสำคัญต่าง ๆ หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มักเขียนเป็นเชิงแสดงแง่คิดจากการท่องเที่ยว ให้ผู้อ่านได้ทราบโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ค่าใช้จ่ายและผลที่ได้รับ

เนื้อเรื่องในหนังสือให้ความรู้มีหลายประการด้วยกัน คือ

1. **เรื่องสรุปความคิดรวบยอด** เป็นหนังสือที่เขียนเรื่องเกี่ยวกับการให้ข้อสรุปความคิดรวบยอด เป็นต้นว่า ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ เกี่ยวกับขนาด น้ำหนัก จำนวน เวลา ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ได้แก่ อนุกรม ลำดับ และสาเหตุของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง ของครอบครัว สังคม ชุมชน ประชาธิปไตย ความยุติธรรม เป็นต้น หนังสือที่ให้ความรู้ประเภทนี้ ผู้เขียนต้องใช้ทักษะเป็นพิเศษ ภาษาง่ายเข้าใจง่าย มีรูปภาพหรือแผนภูมิตามความจำเป็น
2. **หนังสือภาพและนิทานภาพ** หนังสือให้ความรู้ อาจเขียนเป็นหนังสือภาพและนิทานภาพได้ด้วย หนังสือภาพเหมาะสำหรับเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน ส่วนนิทานภาพเป็นหนังสือที่จำเป็นและอยู่ในความสนใจของทั้งเด็กเล็กและเด็กโต

3. **หนังสือเฉพาะเรื่อง** เป็นหนังสือที่มีเรื่องเฉพาะซึ่งจะบอกไว้ที่ชื่อเรื่องโดยตรง เช่น ดอกไม้ป่า ป่าไม้ของไทย สหราชอาณาจักร ปลาดาว ปะการัง นก นกย้ายถิ่น หิน แร่ พระบรมมหาราชวัง ฯลฯ เรื่องเช่นนี้เขียนได้ตรงจุดมุ่งหมายตามชื่อเรื่องที่บอกไว้

4. **ชีวิตสัตว์โลก** เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์โดยเฉพาะ เริ่มตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย เรื่องเช่นนี้เป็นการเขียนวงจรชีวิตของสัตว์นั่นเอง เป็นเรื่องเกี่ยวกับทั้งสัตว์เล็ก สัตว์ใหญ่ สัตว์บก สัตว์น้ำและแมลงทั้งหลายด้วย เช่น มด ปลวก ตั๊กแตน ผีเสื้อ แมลงวัน ฯลฯ

5. **การทดลองและกิจกรรม** การทดลองและกิจกรรมเป็นการสนองความสนใจของเด็กแต่ละคนและเป็นการช่วยให้เด็กตอบปัญหาต่าง ๆ ได้ การทดลองและกิจกรรมเหล่านี้ อาจเป็นการทดลองและกิจกรรมโดยทั่วไป เช่น เรื่องแสงสว่าง ใต้น้ำ ความเฉื่อย เป็นต้น การทดลองและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น การทดลองและกิจกรรมเรื่องพืช เรื่อง สัตว์ เกี่ยวกับวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น การทดลองและกิจกรรมเกี่ยวกับเครื่องมือพิเศษ เช่น เรื่องเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ กล้องจุลทรรศน์ เป็นต้น

6. **เอกสารและบันทึกประจำวัน** เป็นวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเอกสารที่เป็นต้นฉบับเดิม เรื่องเหล่านี้อาจเป็นเรื่องของประเทศต่าง ๆ หรือบุคคลต่าง ๆ ที่ได้จากเอกสารต้นฉบับเดิม เช่น บันทึกประจำวัน จดหมาย หรือความเรียง เป็นต้น ผู้เขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กนำมาเสนอให้เห็นต้นฉบับเดิม อย่างเช่น จารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช สัญญาการค้าขายสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นต้น

7. **เรื่องทางภูมิศาสตร์** เรื่องประเภทนี้อาจตั้งชื่อเรื่องได้หลายอย่าง หรืออาจจะทำเป็นชุดก็ได้ เช่น เทียวทั่วเมืองไทย กรุงเทพมหานคร เมืองพิจิตร หมู่บ้านของข้าพเจ้า แม่น้ำสำคัญของไทย แต่ละเรื่องเกี่ยวข้องกันทางภูมิศาสตร์ทั้งสิ้น

8. **สารานุกรม** เป็นหนังสืออ้างอิงที่รวบรวมความรู้ต่าง ๆ ทุกสาขาวิชาไว้ด้วยกัน หรือรวบรวมความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เป็นเรื่อง ๆ ไป ได้แก่ เรื่องของคน สิ่งของ สถานที่ และเหตุการณ์สำคัญของโลก เรียงไว้ตามลำดับอักษรของเรื่องต่าง ๆ เรื่องหนึ่งหรือชื่อหนึ่ง จะให้รายละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ โดยกล่าวถึงรายละเอียดน้อยกว่า มีภาพประกอบมากกว่า และอาจเลือกเฉพาะเรื่องที่เด็กสนใจใคร่รู้หรือน่ารู้ก็ได้

หนังสือประเภทเรื่องให้ความรู้ มีข้อควรพิจารณาเป็นพิเศษดังนี้

1. **ความถูกต้องและเชื่อถือได้** ความถูกต้องและเชื่อถือได้ย่อมประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1.1 **คุณวุฒิของผู้เขียน** ผู้เขียนมีความรู้ตรงกับสาขาวิชาของตนหรือไม่ ได้ค้นคว้า

ทดลอง ทดสอบ สัมภาษณ์ สังเกต ตามหลักวิชาของตนอย่างไร ถ้าผู้เขียนเขียนเรื่องตรงกับความรู้ตามสาขาของตน เรื่องที่เขียนจะถูกต้องและน่าเชื่อถือ

1.2 ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง หนังสือให้ความรู้ที่ผู้เขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กเสนอนั้น ต้องให้ข้อเท็จจริงถูกต้องตรงตามความเข้าใจของผู้อ่านด้วย เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยใดสมัยหนึ่งที่ยกขึ้นอ้างต้องตรงตามข้อเท็จจริง หรือเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ต้องสื่อความเข้าใจถูกต้อง

1.3 ความสมจริงของเนื้อเรื่อง การเขียนเรื่องให้ความรู้ นั้น นอกจากผู้เขียนจะเป็นผู้รู้จริงแล้วยังต้องคำนึงถึงความสมจริงของเนื้อเรื่องด้วย เช่น เรื่องจากระยะเวลาหนึ่งไปสู่อีกระยะเวลาหนึ่ง เหตุการณ์เดียวกันจะเปลี่ยนไปตามกาลเวลา เป็นต้นว่า ผู้หญิงสมัยก่อนให้ลูกดูนมจากนมมารดา แต่บัดนี้ผู้หญิงมักให้ลูกของตนดูนมจากขวดที่ซงนมไว้ หรือ แต่ก่อนเดินทางโดยทางเรือหรือขี่ม้า แต่บัดนี้ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ เป็นต้น

1.4 ข้อเท็จจริงและทฤษฎีต้องแยกให้เห็นชัดเจน หนังสือให้ความรู้ต้องชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงว่าเป็นอย่างไร และทฤษฎีเป็นอย่างไร เช่น กล่าวถึงทฤษฎีการกำเนิดของโลก นักวิทยาศาสตร์มีความเห็นอย่างไร และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเกิดฝนเป็นอย่างไร เป็นต้น

1.5 หนังสือต้องทันสมัย หนังสือเรื่องให้ความรู้ซึ่งผู้เขียนเขียนขึ้นในสมัยหนึ่งซึ่งกล่าวถึงทฤษฎีหรือสิ่งที่ค้นพบ ต่อมาได้มีผู้ค้นพบทฤษฎีใหม่หรือสิ่งที่ค้นพบใหม่ซึ่งแตกต่างหรือลบล้างทฤษฎีเดิม หนังสือนี้จะต้องพิมพ์หรือเขียนขึ้นใหม่ให้ทันสมัยทันที

1.6 การขาดรายละเอียดที่สำคัญ หนังสือให้ความรู้จะละเลยการกล่าวถึงรายละเอียดที่สำคัญไม่ได้ เพราะจะทำให้เด็กเข้าใจผิด เช่น การเลี้ยงลูกของจิงโจ้ รายละเอียดที่สำคัญซึ่งจะขาดเสียมิได้ก็คือ จะต้องบอกให้เด็กทราบว่าลูกจิงโจ้อยู่ในกระเป๋าหน้าท้องแม่ของมัน

1.7 หนังสือภูมิศาสตร์ ในหนังสือภูมิศาสตร์ต้องแสดงให้เห็นความแตกต่างชัดเจน เช่น ความแตกต่างของประเทศ ศาสนา อุดสาหกรรม ภูมิประเทศ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ย่อมแตกต่างกันทั้งสิ้น ผู้เขียนหนังสือให้ความรู้ประเภทนี้ต้องชี้แจงข้อแตกต่างให้ชัดเจน เช่น พระภิกษุในพระพุทธศาสนาแต่ละต้องผู้หญิงไม่ได้ แต่พระในคริสต์ศาสนาย่อมแต่ละต้องตัวผู้หญิงได้ เป็นต้น

1.8 หนังสือวิทยาศาสตร์ ในหนังสือวิทยาศาสตร์ไม่ควรกล่าวถึงความรู้สึกรักของมนุษย์หรือพฤติกรรมของสัตว์ พืช หรือสิ่งต่าง ๆ เช่น ในเรื่องปลาดาว กล่าวว่าปลาดาวออกไปล่าเหยื่ออย่างร่าเริง เมื่อได้เหยื่อแล้วก็กินเข้าไป แต่ปลาดาวก็อาจจะได้รับความทุกข์ทรมานจากอาหารไม่ย่อย ลักษณะเช่นนี้มีใช้ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ แต่เป็นความรู้สึกรักนึกคิด

2. เนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องของหนังสือให้ความรู้ย่อมประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

2.1 เนื้อเรื่องต้องถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ต้องถูกต้อง วันเวลา สูตร สมการต่าง ๆ ที่กล่าวถึงในเรื่องต้องถูกต้องและเชื่อถือได้

2.2 เนื้อเรื่องต้องครอบคลุมจุดมุ่งหมาย หนังสือให้ความรู้ต้องทำให้ผู้อ่านได้ ความรู้เป็นขั้น ๆ เช่น เกี่ยวกับการทดลองว่า เข็มหมุดลอยน้ำได้ จะต้องอธิบายการทดลองเป็น ขั้น ๆ ให้ผู้อ่านเข้าใจได้โดยตลอด

2.3 วัยของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง ถ้าเด็กเล็ก เนื้อเรื่องต้องเป็นเรื่องใกล้ตัว แล้วจึงค่อย ๆ ขยายกว้างออกไปตามวัย ส่วนเด็กโตนั้นเรื่องที่อ่านกว้างขวางมากขึ้น

2.4 เนื้อเรื่องที่เขียนมีหลายประการ เช่น เกี่ยวกับสุขภาพกาย สุขภาพจิต ศาสนา ปรัชญา วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เรื่องท่องเที่ยว ชิวประวัติ สังคม และวัฒนธรรม เนื้อเรื่อง เหล่านี้จำเป็นต้องได้ผู้รู้แต่ละสาขาวิชาเขียนขึ้น จึงจะเป็นหนังสือให้ความรู้ที่ตีจริง

ตัวอย่างที่ 1¹
หนังสือเฉพาะเรื่อง

¹ โกศล มารมย์. *ไม้ดอกไม้ประดับ*. (กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2522). หน้า 1-7.

1 บานไม่รู้โรย

ปลูกด้วยเมล็ด

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู ขึ้นงอกงามในฤดูฝน

วิธีปลูก เพาะเมล็ด เมื่อต้นขึ้นมา มีใบ 4-5 ใบ จึงย้ายปลูก ระหว่างต้นห่างกัน 50 เซนติเมตร ระหว่างแถวห่างกัน 1 เมตร จะปลูกใส่กระถางก็ได้

การปฏิบัติรักษา ปลูกใหม่ๆควรทำร่มบังแดดให้ประมาณ 1-5 วัน หมั่นรดน้ำเข้าเย็น พรวนดิน และใส่ปุ๋ยเป็นระยะ คัดรุ่มไม่ค่อยรกวน

ประโยชน์ ใช้ดอกซึ่งมีหลายสีจัดพุ่มหรือพานดอกไม้ ในงานพิธีต่างๆ

2 บานชื่น

ปลูกด้วยเมล็ด

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู ขึ้นงามดีในฤดูหนาว

วิธีปลูก เพาะเมล็ด เมื่อต้นขึ้นมา มีใบ 4-5 ใบ จึงย้ายปลูก ระหว่างต้นห่างกัน 30 เซนติเมตร ระหว่างแถวห่างกัน 60 เซนติเมตร หรือจะปลูกในกระถางก็ได้

การปฏิบัติรักษา ปลูกไว้แล้วต้องหมั่นรดน้ำพรวนดิน ใส่ปุ๋ย กำจัดหนอน และแมลงอยู่เสมอ

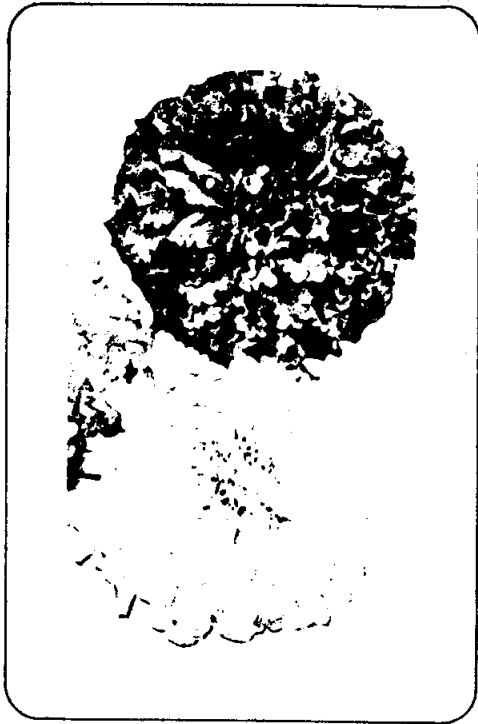
ประโยชน์ ปลูกประดับบ้านเรือน หรือโรงเรียน ให้สวยงาม

บานชื่นแดง

บานชื่นขาว

3 ดาวเรือง

ปลูกด้วยเมล็ด

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู

วิธีปลูก เพาะเมล็ด เมื่อต้นโตและสูงประมาณ 1 คืบ จึงย้ายปลูกในแปลง หรือปลูกในกระถาง ปลูกในแปลงให้ระยะต้นห่างกัน 20 เซนติเมตร ระหว่างแถวห่างกัน 30 เซนติเมตร

การปฏิบัติรักษา รดน้ำให้ชุ่มเช้า-เย็น หมั่นพรวนดิน ใส่ปุ๋ย ศัตรูไม่ค่อยรบกวน

ประโยชน์ ปลูกประดับอาคารสถานที่ให้สวยงาม

4 ดาวกระจาย

ปลูกด้วยเมล็ด

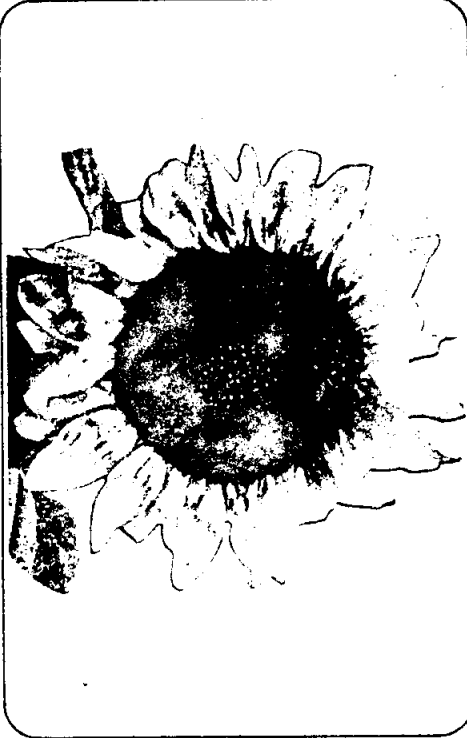
ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู

วิธีปลูก หว่านเมล็ดปลูกในแปลง หรือจะเพาะเมล็ด แล้วย้ายต้นออกปลูก หรือจะปลูกใส่กระถางก็ได้

การปฏิบัติรักษา ใช้บัวรดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอ พรวนดิน ใส่ปุ๋ยเป็นระยะ ไม่ค่อยมีโรคหรือแมลงมารบกวน

ประโยชน์ ปลูกประดับอาคาร สถานที่ให้สวยงาม

5 ทานตะวัน

ปลูกด้วยเมล็ด

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู แต่ฤดูร้อนไม่ค่อยจะงอกงามดี

วิธีปลูก ใช้เมล็ดหยอดเป็นหลุมๆ ละ 2 เมล็ด ระยะห่างระหว่างหลุม 50 เซนติเมตร ระหว่างแถว 1 เมตร

การปฏิบัติรักษา หมั่นพรวนดินให้ร่วนซุยอยู่เสมอ ใส่ปุ๋ยให้บ้างเป็นบางครั้ง ถ้าอากาศแห้งแล้งมาก ควรรดน้ำให้บ้าง

ประโยชน์ ปลูกประดับอาคารสถานที่ให้สวยงาม เมล็ดใช้เป็นอาหารสัตว์ หรือนำไปจำหน่าย หรือทำเป็นน้ำมันพืชได้

6 เทียน

ปลูกด้วยเมล็ด

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู

วิธีปลูก เพาะเมล็ด ต้นสูงขึ้นมาประมาณ 6 นิ้ว ย้ายออกปลูกในแปลง หรือปลูกลงกระถางก็ได้

การปฏิบัติรักษา หมั่นรดน้ำให้ชุ่มชื้น เย็น ให้ปุ๋ยเป็นครั้งคราว พรวนดินเป็นระยะ ไม่ค่อยมีโรคระบาด

ประโยชน์ ปลูกประดับบ้านเรือน หรือปลูกประดับอาคารเรียนสวยงามดี

7 เาะถอดรูป

ปลูกด้วยเมล็ด

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู

วิธีปลูก ใช้เมล็ดหว่านให้ทั่วทั้งแปลง เมื่อขึ้นมาสูงประมาณ 1 คืบ ให้ถอนต้นที่ถี่ และอ่อนแอทิ้ง ให้ต้นห่างกันประมาณ 20-30 เซนติเมตร หรือจะปลูกใส่กระถางก็ได้

การปฏิบัติรักษา รดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอ พรวันดิน ใส่ปุ๋ยให้บ้างเป็นบางครั้งว ไม่ค่อยมีศัตรูรบกวน

ประโยชน์ ให้ความสวยงาม และผลิตเพลีน

8 แพงพวย

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู

วิธีปลูก เพาะเมล็ด ดันขึ้นสูงประมาณ 6 นิ้ว ย้ายปลูกในแปลง ระยะห่างระหว่างต้น 50 เซนติเมตร ระหว่างแถว 1 เมตร

การปฏิบัติรักษา ปลูกใหม่ๆรดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอ เมื่อตั้งตัวได้แล้ว รดน้ำให้เป็นเวลา หมั่นพรวันดินให้ร่วน ใส่ปุ๋ยคอกให้บ้างศัตรูหรือโรคแมลงไม่ค่อยรบกวน

ประโยชน์ ปลูกประดับอาคารสถานที่ให้สวยงาม

9 แพร่เขียงไฮ้

ปลุกด้วยเถา

ฤดูปลุก ปลุกได้ทุกฤดู

วิธีปลุก ตัดเถาหรือต้นเป็นท่อน ปลุก

ในหลุมเป็นระยะๆ

การปฏิบัติรักษา ปลุกใหม่ๆรดน้ำให้ชุ่ม ต่อไปรดน้ำให้บ้างเป็นระยะแรกๆ คัดรูไม่ค่อยรกจน

ประโยชน์ ปลุกไว้เพื่อความสวยงามและความเพลิดเพลิน

10 สร้อยไก่

ปลุกด้วยเมล็ด

ฤดูปลุก ปลุกได้ทุกฤดู

วิธีปลุก เพาะเมล็ดแล้วย้ายต้นออกปลุก

หรือจะปลุกโดยหว่านเมล็ด ให้หัวทิ้งแปลงเมื่อต้นขึ้นมาสูงประมาณ 1 คืบ ถอนต้นที่อ่อนแอทิ้ง ให้ห่างกันเป็นระยะประมาณ 20-30 เซนติเมตร หรือจะปลุกใส่กระถางก็ได้

การปฏิบัติรักษา หมั่นพรวนดินอยู่เสมอ รดน้ำให้บ้าง บางครั้งควรใส่ปุ๋ยให้บ้าง ไม่ค่อยมีหนอนหรือแมลงรบกวน

ประโยชน์ ปลุกประดับอาคารสถานที่ให้สวยงาม

11 **หงอนไก่**

ปลูกด้วยเมล็ด

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู

วิธีปลูก หว่านเมล็ดลงในแปลงให้ทั่ว รดน้ำให้พอชุ่ม หรือจะย้ายต้นอ่อนออกปลูกเป็นหลุมๆ หรือจะปลูกลงในกระถางก็ได้

การปฏิบัติรักษา หมั่นพรวนดินอยู่เสมอ ใส่ปุ๋ยเป็นระยะ รดน้ำเป็นบางเวลา โรคและศัตรูไม่ค่อยมี

ประโยชน์ ปลูกประดับอาคารสถานที่ให้สวยงาม

12 **เบญจมาศ**

ปลูกด้วยเมล็ด แยกหน่อ

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู แต่ขึ้นงอกงามดีในฤดูหนาว

วิธีปลูก เพาะเมล็ด เมื่อต้นสูงประมาณ 1 คืบ ย้ายออกปลูกเป็นหลุมๆ ระยะระหว่างหลุมห่างกัน 30 เซนติเมตร ระหว่างแถว 50 เซนติเมตร หรือจะแยกหน่อปลูกลงในกระถางก็ได้

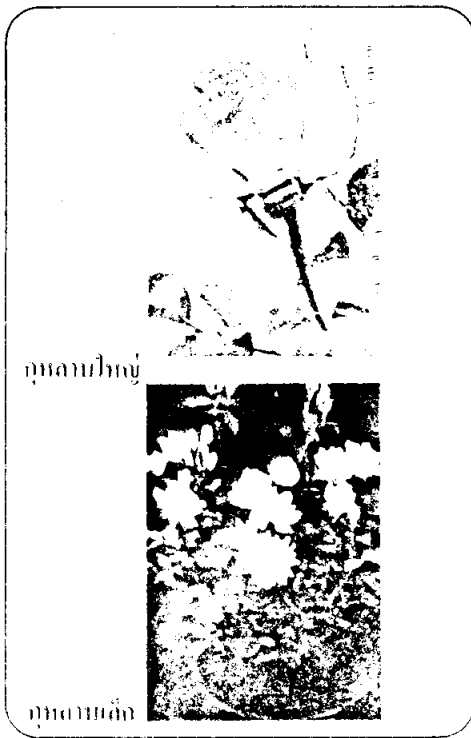
การปฏิบัติรักษา หมั่นรดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ยอยู่เสมอ โรคและแมลงไม่ค่อยรบกวน

ประโยชน์ ปลูกเป็นไม้ดอกตัดขายเป็นสินค้าได้

เบญจมาศเหลือง

เบญจมาศแดง

กุหลาบใหญ่

กุหลาบเล็ก

13 กุหลาบ

ปลูกด้วยกิ่งตอน

ฤดูปลูก ปลูกได้ทุกฤดู ขึ้นงอกงามในฤดูหนาว

วิธีปลูก นำกิ่งตอนปลูกในหลุม ระยะแถว 1 เมตร หรือจะปลูกใส่กระถางก็ได้

การปฏิบัติรักษา ปลูกใหม่รดน้ำให้ชุ่ม ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์อยู่เสมอ หมั่นพรวนดินให้ร่วนซุย คอยฉีดยาป้องกันหนอนและแมลงเป็นระยะๆ

ประโยชน์ ปลูกเป็นไม้ดอกตัดขายเป็นสินค้าได้ หรือปลูกไว้เพื่อความสวยงาม เพลิดเพลิน

14 รักเร่

ปลูกด้วยหัว

ฤดูปลูก ปลูกในฤดูหนาว หรือปลายฤดูฝน

วิธีปลูก ใช้หัวปลูกเป็นหลุมๆ ระยะระหว่างหลุมห่างกัน 50 เซนติเมตร ระยะระหว่างแถว 1 เมตร หรือจะปลูกใส่กระถางขนาดใหญ่ก็ได้

การปฏิบัติรักษา รดน้ำให้ชุ่มทั้งเช้าและเย็น หมั่นพรวนดิน และใส่ปุ๋ยอยู่เสมอ คอยฉีดยาป้องกันโรคและแมลงให้เป็นระยะ

ประโยชน์ ปลูกประดับอาคารสถานที่ให้สวยงาม

ตัวอย่างที่ 2²
เรื่องทางภูมิศาสตร์

² เสรี เวชชบุษกรและคณะ. *ท่องเที่ยวานแห่งชาติในประเทศไทยไปกับเซลล์*. (กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2525).
หน้า 13-15.

อุทยานแห่งชาติ ตะรุเตา

อุทยานแห่งชาติตะรุเตา เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่มีชื่อเสียงและสวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย ตั้งอยู่ในทะเลอันดามัน บริเวณช่องแคบมะละกา มหาสมุทรอินเดีย ในท้องที่ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันตก ประมาณ 40 กิโลเมตร แนวเขตทิศใต้ของอุทยานติดกับเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย ประกอบด้วยหมู่เกาะต่างๆ 51 เกาะ มีเนื้อที่ทั้งเกาะและทะเลรวมกันประมาณ 1,490 ตารางกิโลเมตร ที่ทำการอุทยานแห่งชาติตั้งอยู่บนเกาะตะรุเตา ซึ่งเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด มีเนื้อที่ 151 ตารางกิโลเมตร รองลงมาได้แก่ เกาะอาดัง เกาะราวี เกาะดง และเกาะหลีเป๊ะ ซึ่งรวมเรียกว่าหมู่เกาะอาดัง-ราวี อยู่ห่างจากเกาะตะรุเตาไปทางทิศตะวันตกประมาณ 50 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ของเกาะต่างๆเป็นเขาหิน มีที่ราบอยู่บ้างเล็กน้อย ยอดเขาสูงสุดอยู่บนเกาะตะรุเตา มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 712 เมตร

ตะรุเตา หรือ ตะโละเตรา เป็นภาษาพูดของชาวเล หมายถึงเกาะที่เต็มไปด้วยเวียงอ่าว เคยเป็นที่กักขังนักโทษสามัญของกรมราชทัณฑ์ และนักโทษการเมืองในสมัยก่อน ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 เกาะตะรุเตาประสบกับภาวะอดอยากแร้นแค้นกลายเป็นแหล่งโจรสลัด ทั้งผู้คุมและนักโทษออกปล้นสะดมเรือสินค้า จนเป็นที่เกรงขามหวาดกลัวของบรรดาเรือสินค้าจากประเทศต่างๆ เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2489 อังกฤษและรัฐบาลไทยได้ร่วมมือกันปราบปรามจนหมดสิ้น เกาะตะรุเตาจึงเปรียบเสมือนเกาะนรกในความรู้สึกของผู้คนในสมัยนั้น แต่ปัจจุบันเกาะนี้ได้กลายเป็นเกาะสวรรค์สำหรับนักท่องเที่ยว

หลังจากเลิกใช้เกาะตะรุเตาเป็นสถานกักขังนักโทษแล้ว ทางกรมป่าไม้ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปสำรวจเพื่อดำเนินการจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ และได้อพยพราษฎรที่เข้าไปทำมาหากินอยู่ออกจากเกาะตะรุเตา โดยจ่ายเงินทดแทนให้ พร้อมทั้งสงวนเกาะหลีเป๊ะไว้เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของชาวเลเพียงเกาะเดียว ทางราชการได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2517

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่ของเกาะตะรุเตาเป็นภูเขา มีพื้นที่ราบและหุบเขาบ้างเล็กน้อย มีป่าดิบชื้นประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่ทั้งหมด มีป่าชายเลนอยู่หลายแห่ง หาดทรายยาวเหยียดทางชายฝั่งตะวันตกจากอ่าวพันเตตถึงอ่าวมะนาว และทางใต้ของอ่าวตะโล๊ะอยู่ตั้งภายในเกาะมีลำธารน้ำจืดไหลผ่านซึ่งสามารถใช้บริโภคได้ตลอดปี

หมู่เกาะอาดัง-ราวี มีลักษณะเป็นเขาชัน มีโขดหินขรุขระปกคลุมด้วยป่าดิบชื้นโดยเฉพาะที่เกาะอาดัง มีหาดทรายขาวสะอาดสวยงามมาก ในทะเลรอบหมู่เกาะเหล่านี้มีปะการังสวยงาม เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำนานาชนิด แต่น่าเสียดายที่ปะการังบางส่วนถูกทำลายจากการจับปลาด้วยวิธีใช้ระเบิด ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติได้ปราบปรามการกระทำดังกล่าวอย่างเข้มงวด

ป่าไม้

เกาะตะรุเตาและหมู่เกาะอาดัง-ราวี มีสภาพป่าไม้คล้ายคลึงกัน มีพรรณไม้ขึ้นอย่างหนาแน่น ได้แก่ ไม้หลุมพอดตะเคียนทอง ยางขาว ยางแดง เป็นต้น

สัตว์ป่า

สัตว์ป่าที่พบอยู่เสมอได้แก่ ค่างแว่น ลิงแสม กระเจง หมูป่า เสือปลา จระเข้ บางครั้งอาจจะได้เห็นปลาโลมาเวียนว่ายอยู่ในทะเล ส่วนปลาวาฬและเงือกทะเลนั้นจะปรากฏให้เห็นบ้างเป็นบางครั้ง นอกจากนี้ยังมีทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพย้ายถิ่นประมาณ 100 ชนิด นกที่พบอยู่ทั่วไปได้แก่นกโจรสลัด และนกกระสาใหญ่

ทางด้านใต้สุดของเกาะตะรุเตา คือ เกาะรังนก มีนกนางแอ่นอาศัยทำรังอยู่เป็นจำนวนมาก ครั้งหนึ่งเคยมีการอนุญาตให้สัมปทานเก็บรังนกดังกล่าวไปขาย แต่ปัจจุบันได้ยกเลิกไปแล้ว

สัตว์อีกจำพวกหนึ่งที่น่าสนใจคือ เต่าทะเล ซึ่งมีอยู่ 4 ชนิดได้แก่ เต่าสังกะสี เต่าตนุ เต่ากระ และเต่ามะเฟืองในระหว่างเดือนกันยายนถึงเมษายน เต่าทะเลจะขึ้นไปวางไข่บนหาดทรายต่าง ๆ ปัจจุบันจำนวนไข่เต่าได้ลดลงเหลือราว 1 ใน 10 ของเมื่อปีพ.ศ. 2517 เนื่องจากมีการเก็บไข่เต่ามากเกินไป

สภาพภูมิอากาศ

ในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม อุทยานแห่งชาติตะรุเตาจะอยู่ใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำให้มีคลื่นลมแรง ฝนตกหนัก ในปีหนึ่ง ๆ มีฝนตกเฉลี่ย 2,600 มิลลิเมตร ในระหว่างเดือนธันวาคมถึงมีนาคม มีฝนตกน้อยจึงเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวอุณหภูมิตั้งปีโดยเฉลี่ย 27-28 องศาเซนติเกรด และอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน

สิ่งที่น่าสนใจ

จุดแรกที่ควรแวะชมได้แก่ ศูนย์นิทรรศการซึ่งอยู่ในบริเวณที่ทำการอุทยาน มีพิพิธภัณฑ์ซึ่งมีตัวอย่างสัตว์น้ำแสดงไว้มากมาย ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงสภาพทั่วไปของอุทยาน สำหรับในตอนกลางคืนมีภาพยนตร์และสไลด์ฉายให้ชมใกล้ท่าจอดเรือที่ตะรุเตามีอนุสาวรีย์เป็นรูปปรางค์ขนาดเล็กซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งการเสียสละของเจ้าหน้าที่อุทยานที่เสียชีวิตเนื่องจากการปะทะกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเมื่อปีพ.ศ. 2518

อ่าวสน หรือ ตะโละสิงาย อยู่ทางฝั่งตะวันตกของเกาะตะรุเตาและอยู่ทางด้านใต้ของอ่าวพันเต เป็นอ่าวรูปโค้งมีหาดทรายขาวทอดยาวเหยียด งดงามมาก น้ำตื้นและใส เป็นสถานที่ดูพระอาทิตย์ตกหลังเกาะอาดังระหว่างอ่าวสนและอ่าวพันเตมีทางเดินชมธรรมชาติซึ่งใช้เวลาเดินประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง ทางอุทยานได้จัดสถานที่กางเต็นท์พักแรมในบริเวณอ่าวสนไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ตามชายหาดหินเหนืออ่าวสนมักมีเหรียญทะเลเกาะอยู่ ฉะนั้นคนที่ลงเล่นน้ำจะต้องระวังไว้บ้าง ปัจจุบันทางอุทยานได้จัดการให้อ่าวสนเป็นศูนย์กลางอนุรักษ์เต่าทะเลด้วยแล้ว

นักท่องเที่ยวกำลังเดินทอดน่องไปตามชายหาดอันโดดเดี่ยว อุทยานแห่งชาติตรังเขา

ภาพโดย : John Everingham

เกาะหินงาม เป็นเกาะเล็ก ๆ อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะอาดัง หินทุกก้อนบนเกาะล้วนแต่มีผิวเกลี้ยงดั่งนิล เนื่องจากถูกขัดสีด้วยแรงคลื่น ก้อนหินเหล่านี้ถูกน้ำทะเลซัดพาขึ้นมากองรวมกัน เรียงรายเป็นระเบียบราวเนรมิต

เกาะหลีเป๊ะ อยู่ห่างจากเกาะอาดังออกไปทางใต้ 2 กิโลเมตร เป็นถิ่นอาศัยของชาวเลผู้เรียกตัวเองว่า “อุรักลาไวย์” หมายถึงคนแห่งทะเล

คำถามท้ายบท

1. สารคดี คืออะไร รูปแบบของสารคดีแบ่งเป็นกี่ชนิด จงอธิบาย
2. เรื่องที่ให้ความรู้ที่นำมาเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็ก ควรเป็นเรื่องประเภทใด จงอธิบาย
3. ฝึกเขียนเรื่องสรุปความคิดรวบยอด
4. ฝึกเขียนเรื่องนิทานภาพ
5. ฝึกเขียนหนังสือเฉพาะเรื่อง
6. ฝึกเขียนเรื่องชีวิตสัตว์โลก
7. ฝึกเขียนเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมและการทดลอง
8. ฝึกเขียนเรื่องทางภูมิศาสตร์
9. ฝึกเขียนสารานุกรม